

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzetta 18 - Cena oglasom po dogovoru. Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni ček, račun št. 9-17768 - Poština plačana v gotovini - Spediz in abbonamento postale il Gruppo

Leto IV. Štev 52.

GORICA DNE 29. DECEMBRA 1948.

Cena L. 15

»Katoliški glas«

Današnja številka »Slovenskega Primorca« je zadnja. Marsikakega našega bralca, ki ne ve, kako dolgo se že trudimo, da bi se bivši tržaški »Teden« in »Slovenski Primorec« združila v večji skupen list za vse katoliške Slovence izven Jugoslavije, ho ta vest presenetila. Marsikdo, ki je pa za ta načrt že vedel, nam je ukinitve našega lista odsvetoval, ker da se je »Sl. Pr.« že tako ukoreninil v poštem ljudstvu, kateremu je tako jasno in pogumno kazal pravo pot, da ga bo le težko pogrešalo.

Zato smo dolžni dati vsem prijateljem in bralcem našega lista in bivšega »Tedna« točno pojasnilo.

Predvsem želimo vsem priklicati v spomin, da smo že 19. novembra 1947 v dolgem uvodniku z naslovom: »Gre za najvišje verske in narodne koristi slovenskega ljudstva« izrazili svoje mnenje, da bi se morala naš list in »Teden« združiti, da bomo imeli eno samo skupno glasilo, ki bo večje po obsegu, bogatejše po vsebini in zaradi večjega števila naročnikov tudi gospodarsko močnejše. Za tako majhno število Slovencev, kot nas je v Italiji in na STOju, sta se nam zdela dva verska lista pravi luksuz, ki ne bo mogel imeti dolgega obstanka, ker med nami ni bogatašev in tudi nimamo kakih tajnih fondov, da bi z njimi kriti primanjiljate. Če smo vkljub temu v naši skromni obliki do danes izhajali brez vinarja dolga, se imamo zahvaliti le vzorni požrtvovalnosti vseh naših sotrudnikov in miloščini pravtako požrtvovalnih dobrotnikov, ki so nas vkljub svojemu lastnemu ubožstvu le iz ljubezni do Boga in njegovega kraljestva z objavljnimi darovi podpirali.

Ko je »Teden« prenehal, smo mislili, da se bodo vsi katoliško misleči Slovenci na Tržaškem oklenili našega lista, katerega uredniški odbor je bil pripravljen, odpreti sotrudnikom »Tedna« vrata na stežaj, da bodo obogatili naš list z vsemi tistimi dobrinami, radi katerih je bil »Teden« za razne ljudi tako vabljiv. Toda naleteli smo na pomisleke, ki so jih izražali tudi nekateri duhovniki in katoliški laiki na Goriškem, kateri so menili, da naj »Slovenski Primorec« preneha, ker se je pri našuiskanem ljudstvu in njegovih hujskaških zameril s svojo jasno in včasih morda preostro besedo.

Na tem mestu moramo priznati, da naše besede niso bile vedno take, da bi resnico tako učile, da ne bi v oči bodla. Toda za to ne nosimo vse odgovornosti sami, kajti v prepričanju, da imamo v svoji sredi katoliške laike in duhovnike, ki bi znali ubirati bolj mile strune, smo jih večkrat vabili k sodelovanju.

Vkljub gornjemu priznanju pa moramo ob koncu svojega delovanja izjaviti, da se svojega dela vkljub vsem njegovim nedostatom prav nič ne sramujemo. Zavedamo se, da smo v sedanjih dobi zmot, zbeganosti, strahopetnosti, omahljivosti in pregrešnega podpiranja zla pod krinko neke napačne previdnosti in ljubezni, do katere imajo vendar preganjanci vsaj toliko pravice kot preganjavci. — da smo torej v tej dobi brez strahu, odločno, jasno, z milo in ostro besedo branili resnico in pravico pred lažjo in krivico, naj je prišla od katere koli strani. — Marsikdo, ki je pred tremi leti gledal v nas »neprevidne« in »protinardne« propagandiste, »lažnivce«, »reakcionarje«, »izdajalce« itd., ima danes poveseno glavo in mora priznati: »Slovenski Primorec je imel prav, le škoda, da ga v prejšnjih časih nismo poslušali«. Če bi danes naš list šel preko »železne zaves«, bi se zanj trgali in bi ga brali kot evangelij. —

Iz obzirno do še slabotnih in ker je naša naloga v glavnem opravljena (saj zdaj odpirajo ljudem oči prebridke izkušnje same), se naš list umika iz javnosti in zelo rad prepušča delo »Katoliškemu glasu«.

Novi list bo izšel, kakor hitro bodo urejene vse formalnosti, ki jih predpisuje novi italijanski tiskovni zakon z dne 8. II. l.

Novemu listu želimo, da bi si pridobil srca vseh Slovencev na STOju, na Goriškem, v Benečiji in v tujini, kjer koli že bivajo. Bog daj vsem njegovim urednikom in sotrudnikom toliko luči, moči in ljubezni, da bodo vneli srca še bolj kot mi za vse, kar nam nudi krščanstvo resničnega, dobrega, lepega in svetega.

Našim bralcem priporočamo, naj se novega lista oklenejo s še večjo ljubeznijo, kot so se »Slovenskega Primorca«, in naj postanejo najboljše širitelji ter podporniki »Katoliškega glasu«.

Uredniški odbor

Srečno novo leto želimo vsem prijateljem »Slovenskega Primorca« in vsem tistim, ki se bodo oklenili »Katoliškega glasu« ter ga podpivali.

Sv. oče krščanskemu svetu za božič 1948

Sv. oče ima vsako leto na dan pred božičem daljši nagovor na kardinale in na ves krščanski svet. Letos je to lepo navado ponovil že desetič. Na božični bednji dan (vigilijo) je govoril ob 11. uri dopoldne in njegov govor je prinašala vatikanska radijska postaja. Kmalu potem ga je ista postaja začela prenašati v prevodih na razne jezike, med drugimi tudi na slovenskega, ki smo ga slišali na božič ob treh in 3/4. Iz tega govora prinašamo nekaj misli.

Dvojna dolžnost

Namestniku Kristusovemu je bila dana dolžnost, da utrjuje druge vernike v pravi veri, kakor je Jezus rekel sv. Petru: »Ti pa potrdi svoje brate«. Tako čuti tudi sv. oče sam dolžnost, potrjevati vernike v sedanjih težkih časih duhovnih zmed ter jim klicati v spomin velike dolžnosti pričujočega trenutka. Te dolžnosti so nekako strujene v dveh nujnih zahtevah:

1. Neomahljiva zvestoba resnicam, ki jih je Odrašenik prinesel na svet.

2. Vestno izpopolnjevanje dolžnosti pravičnosti in ljubezni kot nujnem predpogoju za zmago socialnega reda, ki bi bil vreden božjega Kralja miru.

Junaki in mučenci

V nadaljnjem govoru je papež objasnil ti dve zahtevi. Spomnil se je pri tem neštevilnih junakov, ki neustrašeno sredi žrtev, preganjanja in muk vztrajajo pogumno in, zroč smrti v oči, ne upogibajo svojih kolien pred Baalom nasilja. Velikokrat široke množice zanje niti ne vedo, a zato je naša dolžnost, da poveličujemo te zveste, neutrudne in pogumne junake.

Odpadniki

Seveda vsi pa niso taki. Mnogi so med stiskami sedanjih dni doživeli brodomol svoje vere. Cerkev nad takimi joče in zanje moli v upanju, da se bodo kdaj vrnili. Pri tem se je papež spomnil posebno tistih, ki so jih v Ukrajini, v Galiciji in v Romuniji s silo odtrgali od Cerkve in jih z državnim dekretom proglasil za »pravoslavne«. Pri tem se je zgodilo, da so predstavniki ruske uradne pravoslavne cerkve grdo napadli sv. očeta in Vatikan. »Mi znamo razlikovati med narodi, večkrat oropanimi vsake svobode, in njihovimi režimi. Mi poznamo suženjsko odvisnost nekaterih predstavnikov tako zvane pravoslavne cerkve do nekega naziranja, ki ima za svoj končni namen, kakor so že večkrat pomislili, izločitev vsake krščanske veroizpovedi. Tudi nam ni neznan, kako grenko pot hodijo mnogi naših ljubljenskih otrok, ki jih je nasilen državni red prisilil k odpadu od sv. matere Cerkev proti njihovemu prepričanju. Z ginjnim srcem občudujemo junaštvo enih in z bridko žalostjo gledamo na nesrečo drugih, ki so klonili pred nasljem.

Katoličan v sodobnem svetu

Nato je sv. oče prešel na drugo dolžnost, ki jo imajo verniki sedaj, to je na dolžnost, da se sodobni kristjani za-

namajo in po svojih močeh pomagajo pri reševanju težkih vprašanj na polju socialne pravičnosti, mednarodnega reda in miru. Nikomur ni več dovoljeno, da bi danes stal ob strani s prekrizanimi rokami in gledal, kako drugi rešujejo sodobna vprašanja.

Vojna in mir

Odkar se je vojna končala, se človeštvo še nikoli ni tako balo, da izbruhne nov konflikt, kakor se boji danes. Eni ponavljajo v tej zaskrbljenosti stari rek: »Si vis pacem, para bellum, t. j. če hočeš imeti mir, pripravljaj se na vojno«. Drugi pa hočejo imeti mir za vsako ceno. Ne eni ne drugi ne ravnajo povsem prav, trdi sv. oče. Oboji ogrožajo mir s svojim ravnanjem. Prvi, ker vzbujajo nezaupanje, drugi pa, ker osrčujejo gotovost tistih, ki pripravljajo napad. Zato pa je sv. očetu njegova skrb za blagor človeštva narekovala, da je dal nekaj navodil, kako naj se kristjani uspešno borijo za ohranitev in utrditev miru.

Najprej je treba, da smo vsi prepričani, da mir prihaja od Boga. Zato si ga moramo izprositi z molitvijo in si ga pridobiti z ljubeznijo. Kdor tega orožja ne pozna, tak ne dela za mir, temveč pripravlja vojno. Drugič moramo pomniti, da je resnično željo po miru lahko spoznati, kajti kdor resnično ljubi mir, se ne bo spuščal v vojne pustolovščine zaradi narodnega prestiža ali zaradi kršenih pravic, če more na miren način dobiti zadoščenje. Prav tako moramo pomniti, da je krščanska želja po miru praktična in realistična; praktična zato, ker hoče odpraviti vzroke vojne, realistična zato, ker računa z danimi razmerami in potrebami. Ko kristjan hoče mir, mora biti to znamenje moči in ne šibkosti, kajti njegova želja po miru se mora skladati z božjo voljo. In tu je sv. oče še enkrat z najstrožjimi besedami obsodil napadalno vojno in povedal narodom, da pri krivični napadalni vojni noben narod ne sme ostati nevtralen, kajti tako ravnanje, kot je pokazala tudi izkušnja preteklih vojn, samo podžiga napadalca k novemu nasilju.

Končno je še enkrat pozval narode, naj delajo za mir in zlasti naj uredijo na pravičen način zadevo v Palestini in usodo svetih krajev.

Predsednik italijanske republike pri sv. očetu

Dne 15. XII. je sv. oče sprejel v posebni avdienci predsednika Italijanske republike Al. E'naudija. Sv. oče je g. predsedniku čestital k zaupanju, ki mu ga je izkazal italijanski narod, ko ga je poklical na tako odgovorno mesto. Izrazil je željo, da bi se pod njegovim vodstvom italijanska država kmalu obnovila in dosegla notranji mir ter da bi veliko storila za zmago krščanskih načel pravičnosti in miru tudi v mednarodnem življenju. G. predsednik se je sv. očetu zahvalil in mu poklonil umetniško izdelani liturgični predmet »Pax« (Mir) iz 18. stoletja, ki naj pričča sv. očetu, da želi Italija delati za mir in da je sv. očetu hvaležna za njegovo delo za pomirjenje in vzajemno pomoč med narodi.

OGRSKI PRIMAS ARETIRAN

Ogrskega primasa in nadškofa v Budimpešti Mindszent'ja so dale komunistične oblasti aretirati pod obtožbo, da je veleizdajalec.

Sedaj bodo gotovo spet uprizorili proces po vzorcu procesa proti zagrebškemu nadškofu Stepincu.

Kdo ve, ali ni ta aretacija v kaki zvezi s papeževim božičnim pozivom, naj bodo katoličani pogumni pri delu za mir po božji volji in ne za vsako ceno?

Razno iz japonske prestolnice

Pred kratkim so ustanovili v Tokiju 18. župnijo, ki so jo izročili salezijancem v oskrbo. V načrtu je 19. župnija, ki jo bodo upravljali očetje sv. Kolumbana.

Zavod »Zgodnje Danice« je praznovalec letos 60letnico svoje ustanovitve. Pred 60 leti je imel samo 6 gojencev, leta 1940 pa 1600 gojencev. Zavod, ki ga je potres pred leti na pol porušil in ki je tudi radi zadnje vojne zelo trpel, šteje danes 1200 gojencev, med katerimi so tudi sinovi najuglednejših japonskih družin. Zavod vodijo francoski maristi.

»Maritima legija«

Ki je bila ustanovljena l. 1940 v Neversu v Franciji in ki se je razširila posebno v Parizu, se uspešno udejstvuje v raznih župnijskih organizacijah, v kat. akcijah itd., s poučevanjem katehizma in širjenjem dobrega tiska. Veliko dobrega napravi tudi z obiski po družinah, ki so se odtujile verskemu življenju. V Parizu je ustanovila poseben zavod za vzgojo deklet, ki so bile izpuščene iz zaporov. Posebno skrb posveča mladoletnim dekletom, ki so zašle in sploh dekletom za zapori. Društvo ima poleg aktivnih članic tudi tako zvane »pomolnice«, ki podpirajo to delo z molitvami in drugimi dobrimi deli.

Na Dunaju

so popravili veliko stolnico sv. Štefana, ki je bila pred štirimi leti zaradi hudega požara zelo poškodovana. Kardinal Innitzer jo je odprl z zlatim ključem. Imel je nato slovesno pontifikalno mašo, pri kateri je govoril velškanski možiči vernikov. Po cerkveni slovesnosti je bila še velika zunanja slovesnost, ko so nepregledne množice Dunajčanov korakale v procesiji mimo cerkve ter molile in prepevale svete pesmi. Prenovljeno stolnico so verniki obiskovali še pozno v noč. Slovesnosti so se udeležili tudi državni predsednik, člani vlade in diplomatski zbor.

Katoliška duhovščina na Madžarskem

je podala izjavo, da je pripravljena, sporazumeti se z vlado glede razmerja med Cerkvijo in državo pod pogojem, da bo država spoštovala dogme, zakone in pravice katoliške Cerkev.

Okno v svet

Demokracija človeških pravic

Glavna skupščina Združenih narodov je 10. XII. z 48 proti 10 glasovom sprejela deklaracijo človeških pravic v njeni dokončni obliki. Glasovanja se je vzdržalo 6 držav sovjetskega bloka ter Saudova Arabija in Južna Afrika, Honduras in Jemen pa sta bila odsotna.

V svoji dokončni obliki obsega Univerzalna deklaracija človeških pravic 31 članov, ki proglašajo svobodo mišljenja, veroizpovedi in izražanja, svobodo združevanja, enakost pred zakonom, enake pravice za moške in ženske, pravico do primerne življenjske ravni in do pravičnih delovnih pogojev, nerazlikovanje glede rase, jezika, veroizpovedi ali narodnosti ter druge socialne, politične in verske pravice.

O deklaraciji človeških pravic je govorila 11. XII. po francoskem radiu gospa Roosevelt, kateri gre velika zaslug za to, da je bila deklaracija izdelana in odobrena. Ga. Roosevelt je

Ali smo res blatili Jugoslavijo?

Med pismi našega uredništva, je tudi neka pritožba, da smo o Jugoslaviji pisali le slabo, ne pa dobroga.

Predno se posloavimo od svojih bralcev, jim moramo še enkrat priporočiti, naj ne zamenjuje Jugoslavije in njenih narodov z njenim režimom. O Jugoslaviji in njenem ljudstvu smo vedno pisali le dobro. Radi bi bili pisali le dobro tudi o njeni vladi, a kaj, ko nam nihče ni znal povedati ničesar dobrega o njej? Ali naj bi hvalili, da tam veliko, tudi udarniško in ob nedeljah in praznikih delajo, n. pr. tudi na Božič 1948? Pohvaliti bi to delavnost, ako bi pri njej delavcev ne izkoristili in Boga časti ne kradli! Ali naj bi slavili pogrešivnost, ko so mnoge posestnike razlastili? Tudi v tem bi morda našli kaj hvale vrednega, ako bi nam mogel kdo povedati, da sedaj kmet in delavec kaj bolje živita itd. ...

O silno žalostnih razmerah v Jugoslaviji nismo pisali zato, da bi svoj narod blatili, ampak zato, da bi vsi Slovenci vedeli, kako huda usoda je za-

dela njihove brate onstran meje, in bi zato vedno bolj obsojali krivice in zmote, ki so spravile naš narod v tako veliko nesrečo, ter bi molili za njegovo pravo osvobodjenje.

Uredništvo in dopisnikom novega lista bi pa pripotočili sledeče:

Ker poročila iz Jugosl. ponavljajo vedno isto žalostno pesem, čeprav v raznih oblikah, naj bi novi list poročal od tam predvsem o junaškem trpljenju, o zvestobi do Boga in Cerkev, o spreobrnjenju toliko Slovencev, ki so v lepih časih na Boga pozabljali, o mučeniškem duhu slovenskega naroda, ki zori v teh preizkušnjah v še bolj plemenit in veren narod, kakor je bil do zdaj, in podobno.

Nadalje prosimo nove dopisnike, da naj nikdar ne poročajo nobene stvari, ki ni popolnoma izpričana in gotova. Vemo, da na splošno ni mogoče pretiravati glede trpljenja, ki je zadelo naš narod, a v podrobnih poročilih se kaj rade vrinejo tudi pomote, ker krožijo o isti stvari različne vesti.

izjavila, da daje deklaracija poedineu večje dostojanstvo, kot ga je imel kdaj koli poprej, in to ne le v eni sami državi, ne na osnovi ene same ustave, temveč po vsem svetu.

Tako imamo spet eno postavbo več, da se bomo lahko sklicevali nanjo v obrambo svojih pravic. — Le tega ne vemo, kdo bo zlasti države s primernimi sankcijami prisilil k spoštovanju te postavbe, ko niti sankcija božjih zapovedi ne zadostuje, da bi človeka prisilila k njih spoštovanju. Ljudem je treba vrniti ljubezen in strah božji, sicer bodo vsi zakoni in deklaracije ostale same krpe papirja.

Vendar pa moramo vsaj malo pri zadevanju le srčno pozdraviti.

Boji v Indoneziji

Dne 20. decembra so nizozemske čete po enajstmesečnem premirju zasedle indonezijsko prestolnico Jogjakarto ter internirale predsednika republike in člane vlade. Nizozemska vlada se je odločila za ta korak, ker revolucionarna vlada ni mogla zaustaviti vala nasilstev in umorov, ki ga je sama sprožila. Poročajo tudi, da je predsednik Soekarno pripravil oborožen upor proti Nizozemcem. Vprašanje je seveda, ali bodo nizozemske čete lahko vojaško obvladale velika otoka Javo in Sumatro.

Ameriški vojni minister v Trstu

Ameriški vojni minister Royall, ki se te dni mudi v Evropi, je 22. decembra obiskal tudi Trst, odkoder je nato odpotoval na Dunaj in v Berlin.

Na francoski rivieri

sta se sestala italijanski zunanji minister Sforza in francoski zunanji minister Schuman. Razgovarjala sta se o carinski uniji med Francijo in Italijo, o italijanskih kolonijah in o zaposlitvi delavcev v Franciji.

Zije niso zadovoljni v komunističnih balkanskih državah

Te dni je odpotovalo iz Bolgarije 7000 in iz Jugoslavije 3350 Židov. Odšli so v Palestino.

Črtali so jih iz seznama berlinskih častnih meščanov

Iz seznama berlinskih častnih meščanov je novi občinski svet črtal imena Adolf Hitler, Hermann Goebbels, Frick in Viljem Pieck. Prvi so vsi bivši nacisti, zadnji pa je sedanjí nemški komunistični voditelj. Kakor vidimo, gleda nemško ljudstvo v nacistih in komunistih enako bratovščino.

Z letali v nove kraje

Mednarodna begunska organizacija je pričela zdaj tudi iz Italije odvažati begunce z letali. Dne 17. decembra je odletelo prvo ameriško letalo z begunci iz Italije. Odpeljalo je 69 večnoma jugoslovanskih begunck, ki pričakujejo porod, in nekaj otrok. Kanada je zaprosila, da bi v prvih štirih mesecih 1949 zvozili z letali 250 beguncev iz Evrope v Kanado.

Nemška komunistična republika?

Ljudje, ki prihajajo iz sovjetskega zasedbenega področja v Nemčiji, pripovedujejo, da nameravajo Sovjeti ustanoviti na svojem področju »nemško komunistično republiko«. To naj bi bila nova sovjetska »bomba« v hladni vojni z Zahodom. Amerikanci te vesti ne jemljejo resno, vendar pa je tudi povsem ne izključujejo.

Krščansko občestvo

KRŠČANSKO OBČESTVO, poveži se, združi tesneje, močneje! Iz svojih vrst ljuljko — peklenkih rok setev — pogumno izruj! Po Kristusu sebe v podobo popolnosti božje prekuj, v Njem živi, z Njim rasti in božje kraljestvo po Njem utruj; z ljubeznijo — plamenom božjim — razširjaj na vse strani meje, čez ves svet poženi in razprostri svojih nebeskih rok veje, vse brate in sestre prikljči v svoj hlev in jih k Bogu dvigu! Naj divji viharji sovraštva bijó te, hrumé še strašneje, naj novih mučencev zbor širi se, da ga nihče ne prešteje, naj kri te obliva in rane množé se in žge te zar žeje — ti vztrajaj, ne kloni, za Kristusa-Kralja srčno še vojskuj, za Kristusa padaj, umiraj in s Kristusom-Bogom zmaguj! Vsa ljudstva, plemena zlij v eno, prerodi jih v sveto občestvo, razširi, utrdi na zemlji za vekomaj božje kraljestvo!

KRŠČANSKO OBČESTVO, premagaj nasilje in uravnaj silo! Poženi s prestolov sovraštvo in zlobo, odpravi prepír, pripravi vsa srca, plemena in ljudstva za bratstvo in mir, postavi življenje človeštva na božjih zapovedi tir, izreži, postgraj vse, kar je strupenega, gnilega bilo, uniči sebičnost in stori, da spet se bo v Bogu ljubilo, vsem žejnim, slabotnim odkleni resnice in milosti vir! Prikljči nebesa na zemljo in Bogu daj meč in krmilo — in božje Srdé bo na zemljo usmiljenja reke razlilo, med nami, v nas Kristus bo živel, neó se bo z zemljo sklenilo in Jezus — naš Brat — bo povabljen na bratstva vesolinéga pir, vsi bomo ovcé le iz enega hleva — in On bo Pastir. Krščansko občestvo, zajemi vsa ljudstva, v vseh srcih zagori in s Kristusom-Kraljem človeštvu vek sonca in sršče pribori! —

Bogdan Budnik

Ponatis iz krasnega, bogato ilustriranega dvomesečnika »Katoliški misijon« (sept. + okt. 1948), ki izhaja v Argentini. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Dobiš ga v stolnem župnišču v Gorici.

O dveh internacionalah

»Ne vem, če bo iz te moke kaj kruha«, je dejal preprost mož, ko so mu zagotavljali, da se komunisti bore za našo narodno svobodo.

Ta pomislek je več kakor umesten za vsakogar, ki ve, da imajo komunisti svojo internacionalo. Ta se v svetovni revoluciji in v razrednem boju bori za brezrazredno družbo, ki ne pozna ne narodov ne držav, ne družin ne ver, ampak samo človeka, ki s svojim delom proizvaja materialne dobrine in jih stavi vsem na razpolago. Boj za narodne pravice torej ni neposredni cilj komunistične internacionala, ampak le spretna komunistična taktika, da pridobi zase čim več nezadovoljnejev.

Zalostno pri vsem tem pa je to, da se mnogi kristjani vnamajo za cilje komunistične internacionala, a svoje krščanske internacionala in njenih ciljev ne poznajo.

Krščanstvo je že po svojem nastanku mednarodno ali bolje nadnarodno. Ustanovitelj krščanstva Kristus je po človeški naravi judovske krvi, narodnosti in jezika. Njegov nauk pa je mednaroden. Čeprav je bil Kristus poslan le k Judom, je vendarle imel stike tudi z nejudovskimi narodi, n. pr. s Sa-

marjani, Sirofeničani, Rimljani, Grki. Nekaterim ljudem teh narodov je Kristus bil sam oznanjal evangelij. Pozneje pa je svoje učence poslal k vsem narodom oznanjati evangelij.

Krščanstvo pa je mednarodno tudi po svoji zgodovini. Nikoli se ni omejevalo na en sam narod. Kdor bi torej hotel degradirati krščanstvo na stopnjo narodne vere ali narodne cerkve, bi pokazal, da krščanstva ni doumel. Narodne vere in cerkve ne morejo biti krščanske, ker nasprotujejo enemu izmed poglavitnih znakov krščanstva, ki je veseljnost.

Krščanstvo je po svojem nastanku in po svoji zgodovini mednarodno, toda ni breznarodno ali protinardno, t. j. ne zatira in ne prezira tega, kar ima vsak narod svojega lastnega.

Krščanstvo ne uničuje narodnih držav, marveč jih le utrjuje. Zgodovina nam priča, da so razni vladarji raznih narodov od poglavarja krščanstva dobivali celo kraljevske krone. Po krivdi krščanstva nikdar in nikoli ni kak narod izgubil narodne države. Če se je to kdaj zgodilo, je bil kriv narod sam, njegova nemoralnost in razcepjenost.

Krščanstvo tudi ne ogroža raznih političnih režimov. Politična zgodovina priča, da so z njim združljivi najbolj različni politični režimi. Vsak narod si lahko izbere poljubno politično vladavino, kakor je pač bolj primerna njegovim potrebam. Vsaka vlada mora spoštovati človeka kot takega, njegovo dostojanstvo, pravice in svobodo in tako lahko živi s Cerkvijo v

najlepši slogi. Če včasih pride do sporov med Cerkvijo in raznimi vladami, se to največkrat zgodi edinele zato, ker Cerkev proti nasilnim vladam brani človeka in neoddatne pravice človeške osebe.

Krščanstvo tudi ne zatira narodnih jezikov. Nasprotno! V cerkvi so vsi jeziki svobodni in imajo svojo pravico. To vemo zlasti mi Slovenci iz svoje polpretekle zgodovine. Ko so si naši narodni sovražniki na vse načine prizadevali, da bi naš jezik zatrl ali ga vsaj izginali iz javnega življenja, je ta naš jezik imel svojo polno domovinsko pravico le v cerkvi. Da, še več! V ljubljanski škofiji, kjer ni bilo zunanega pritiska, je dobil tudi čast bogoslužnega jezika. Tam se v slovenskem jeziku dele sv. zakramenti in v slovenskem jeziku se pri slovenskih mašah pojeta berilo in evangelij. To je edini primer v kat. Cerkvi, da ima živ jezik čast bogoslužnega jezika. V resnici, kar se tiče negovanja našega jezika se mi Slovenci nad Cerkvijo ne moremo prav nič pritoževati. Več kot nam ni Cerkev dala nobenemu narodu!

Mednarodna Cerkev tudi želi, da naj ima vsak narod svojo lastno duhovščino, nižjo in višjo. Toda včasih to ni mogoče. Včasih manjka sposobnih ljudi, včasih pa so zunanje politične ovire take, da to ni mogoče. S takimi ovirami pa mora Cerkev seveda računati, dokler ne pridejo spremembe.

Tak zgled nam nudi naša goriška škofija, ki je bila do zadnje razmejitve po pretežni večini slovenska. Goriški nadškofje so bili v novejši dobi, ko se je slovenska narodna zavest prebudila, vedno Slovenci. Slovenec je bil nadškof Sedej, Slovenec kardinal Missia i. dr.

Po smrti nadškofa Sedeja pa zaradi nastalih političnih razmer, ki jih ni povzročila in ni bila zanj odgovorna Cerkev, to ni bilo več mogoče. Po prvi svetovni vojni je bila goriška nadškofija priključena Italiji. Zraven tega je v Italiji zavladal politični režim, ki ga je Cerkev vedno obsojala kot nasilje. Ta režim je bil sovražen zlasti nam Slovincem. Uničiti nas je hotel. Zahteval je, da so bili po naših krajih na odgovornih mestih Italijani. Da se izogne večjemu zlu, se je morala Cerkev političnemu pritisku ukloniti in tako se je zgodilo, da je Gorica dobila nadškofa, ki ni Slovenec, čeprav so bili takrat Slovenci v večini.

Sam po sebi je tak položaj v vsaki mednarodni ustanovi mogoč. V komunistični Rusiji vlada Kavkazijec Stalin celi SZ, ki objema poleg Rusov še mnoge druge narode. In noben »tovariš« se nad tem ne spotika, vse se mu zdi v redu. Zakaj bi se torej »tovariši« spotikali, če v mednarodni ustanovi, kakor je Cerkev, vladata goriško in tržaško škofijo, ki združujeta na svojem teritoriju i Slovence i Italijane, moža, ki sta po rodu in krvi Italijana? Očividno je to pohujšanje »tovarišev« farizejsko. Če pa upoštevamo razmerje prebivalstva obeh narodnosti po novi razmejitvi, bi bila zahteva po neitalijanskem

škofu v sedanjih razmerah skoroda smešna.

Mi katoličani to stanje radi sprejemamo, ker vemo, da je sveta dolžnost cerkvenega predstojnika, da ne žali svojih podložnih, kjer so občutljivi in da jim pusti, kar je njihovo. Škof Friderik Baraga je bil Slovenec in je postal škof Indijancev v Severni Ameriki. Toda njemu niti v glavo ni padlo, da bi Indijance poslovenil. Nasprotno! Baraga se je naučil indijanskega jezika in kakor sta nam Slovanom sv. brata Ciril in Metod dala prve slovanske knjige, tako je Slovenec Friderik Baraga dal ameriškim Indijancem prve indijanske knjige, med njimi tudi indijansko slovnico in indijanski slovar. Tako ravna cerkveni predstojnik: vsem postane vse, da vse pridobi za Kristusa.

Če bi pa cerkveni predstojnik, kdor koli, ne vršil prav svoje službe, bi se mi katoličani strogo držali načela, da cerkvene zadeve urejajo samo pristojna cerkvena oblast. Vsakršno poseganje nepristojne oblasti na cerkveno polje pa je nasilje, ki dela sramoto le taki oblasti sami.

Če sedaj napravimo primero med komunistično in krščansko internacionalo, dobimo naslednjo sliko:

Komunistična internacionala uvaža v brezrazredni družbi diktaturo proletariata. Zato je vse govorjenje prepričanih komunistov o svobodi, demokraciji, narodnosti v taki družbi samo pretkana taktika. Limanice za nevedne ljudi. In koliko ljudi se na te limanice ujamé! Drugačna je slika krščanske internacionala! V njej veže evangelij mnoge narode v eno veliko bôžjo družino na zemlji. Toda v tej družini si vsak član lahko uredi svoj dom, kakor hoče, samo da ne krši edinstvi vere in ne žali načel pravice in ljubezni do bližnjega. — Med obema slikama je pač velik razloček. Katero sliko bomo mi Slovenci izbrali in po njej uredili svoj narodni dom?

Domača novica

Štandrež

Preteklo sredo smo pokopali 26 letno dekle Radico Mučič iz ugledne tukajšnje družine. Pokojna Radica je bila skoz in skoz zavedna katoliška, kar je pokazala s tem, da je vedno stala s Cerkvijo, kakor je lepo poudaril g. župnik v svojem nagovoru. Vsa leta vojne in tudi po vojni je Radica vedno vedela, kaj je njena katoliška dolžnost. Zato smo jo vedno videli v cerkvi pri vseh pobožnostih, nikoli pa po raznih bolj ali manj sumljivih sestankih. Kljub temu je bila od vseh spoštovana in ljubljena. To je pokazal izredno lep pogreb, katerega se je udeležilo veliko število ljudstva, domačega in tujega, ter številni venci, ki so jih nosili fantje in dekleta. Domači možki pevski zbor ji je zapel doma in ob grobu dve žalostniški. — Radica, po tebi bodo žalovali ne samo tvoji starši, bratje in sestre, temveč vsa štandreška fara, ker ne bo več imela med sabo tvojega lepega zgloda. Želimo ti zasluženi mir pri Bogu, tvojim žalostnim staršem pa naj Bog nakloni tolažbo in vdanost v voljo božjo, ki tako nedoumljivo vodi človeška pota.

V božični noči

Že od jutra je hodila. Iz daljnega mesta se je pripeljala z vlakom, niti lira ji ni več ostala... Sedaj je morala peš domov. Domov... na sam božični večer... Trudno je vzdihnila: »Ah, da bi bilo kot nekoč... da bi se vračala čista in poštena v materino naročje...« Od življenja strta, uničena kot roža, ki si jo je vsak prešerno pripel na srce in jo potem zayrgel, ko se je navžil njene opojnosti, tako se vrača sedaj domov. Da, kot roža je nekoč cvetela, čista in preprosta. Otroška leta, polna sonca in petja, ah, zakaj ste tako hitro minila?

Mama je jokala in jo rotila: »Lenčka, nikar, tujina je grenka in svet hudoben! Ostani!«

Za hip se je zamislila in umolknila. Pa spet je še silneje zaplalo iz daljave in jo klicalo... Mama je le naprej jokala, oče ji je le naprej branil in ji grozil. Bratci in sestrice so začudeno strmeli v njo: »Lenčka, zakaj odhajaš? Kje pa je svet lepši kot pri nas?« Zaman, vse zaman; Lenčka je odšla... svobodna, prosta velikemu življenju naproti. Življenje milijonskega mesta jo je popolnoma zajelo. Vrgla se je v njegov vrtinec in blaženo pila njegovo sladko opojnost. Ni razumela, da pije — strup. Prvo službo je kmalu izgubila, ker je ni znala niti povprečno dobro opravljati. Vrgli so jo na cesto.

Takrat se je prvič oglasila vest.

— »Lenčka, zgrešila si pot. Vrni se! Mati ti odpusti. — Ne, nikoli, preveč sem jo užalila...« Srečal jo je človek, s katerim se je že večkrat sestala na plesu, šla je z njim in v grehu utopila razjedajočo vest...

Potem pa se je pogrezala vedno globlje v močvaro, dokler ni utopila v njej slehernega čuta poštenja. Pocaenica...! Strašen pečat, hujič od smrti je zatemnil njegovo čelo... Glas vesti je umolknil. Dom, starši, vera, narodnost, vse se je pogreznilo v nič... V mrzlem jutru je šla mimo male cerkve. Zeblo jo je in iz priprtih vrat je prihajala tako prijetna toplota. Vstopila je in se stisnila v kot zadnje klopi.

Bila je trudna in zaspana. Strašna naveličanost in praznosta sta ji prišepetavala že sklepe, ki jih radi obup. Prišel je cerkovenik in prižgal sveče in luči na oltarju. Tedaj se je v njenem srcu nekaj zganilo. V žarni svetlobi, ovenčan od belega cvetja, je pred njo za-

sijal kip Brezmadežne. Kot da se v strahovitih globinah nekaj lomil in silil na dan, tako ji je bilo, ko so pred oltar stopila belooblečena dekleta s pajčolanom in venčkom na glavi. Orgle so zabučale, mila pesem je prihajala na njena ušesa kot odmev druge, daljne, že davno pozabljene...

Tam pred oltarjem so se na snežni belini oblek jasno odražali svetlo modri trakovi komaj sprejetih družbenic. Prapor Brezmadežne se je nizko sklonil nad nje in jih skoro zakril... »Vse pod zastavo Marije...« »Jaz sem otrok Marijin...« je skozi strašen vihar prihajalo iz daljnih spominov do Lenčke... Da, nekoč je tudi ona sama objubila zvestobo Brezmadežni... Tudi ona je bila v snežno beli obleki čista in nedolžna kot ta dekleta pred njo... Naslonila je čelo na trdo klop in zaječala. Potem so ji počasi začele kapljati iz oči solze, pekoče kot ogenj... »Kaj si naredila s svojo mladostjo...?«

Od tistega jutra je glas vesti ni

več zapustil. Glodal jo je globlje in globlje v odtajani led, tako da se mu ni mogla več ustavljeti.

»Domov se vrnem, da poprosim starše na kolenih odpuščenja, pa četudi bi morala potem umreti...« Tako se je odločila tik pred božičnimi prazniki. In sedaj je tu... na poti domov.

Strjeni sneg škriplje pod nogami, na nebu že gore prve zvezde. Čudovita pesem svetovnočnih zvonov napolnjuje vso globel in odmevo s hriba v hrib. Reka tik ceste je ujeta pod ledeno skorjo, zasnežene smreke sklanjajo svoje bogato obložene veje do tal. Po domovih, raztresenih po hribih nakoli, že gore luči. Okoli jaslic se stiskajo srečni ljudje, preprosti kot pastirčki v betlehemski noči... Lenčki je pri duši, da di zaplakala vsemu svetu strašno bolest potepane mladosti...

V pesem zvonov je nenadoma udaril glas, ki bi ga izmed tisočev spoznala. — Glas domačih zvonov. Čuden drget ji je stresel sleherno žilico in ji pognal solze v

KULTURA

Velika drama slovenskega naroda

Pred kratkim je izšla nova slovenska drama dr. Metoda Turnška pod naslovom Država med gorami. V času, ko se redko izide slovensko delo in slovenska knjiga posebno na Tržaškem, redko pa slovenska drama sploh, moramo izid nove drame toplo pozdraviti.

Dramatik je zajel snov v dobi našega naroda, ko je bil še samostojen, ko je imel svojo lastno državo. Dejanje se odigrava na slovenskem dvoru, ko rešujejo naši predniki, velmožje in vojvode, usodo slovenskega naroda. V ta čas vpadajo tudi pokristjanjenje Slovencev. Dramatik je spretno vpeljal tudi ta zgodovinsko najpomembnejši dogodek v tok dejanja. Pod peresom mu je tako zrasla mogočna drama z veličastne slovenske dobe.

Drama je pisana v verzih, z mnogimi značilnimi arhaizmi, ki dajejo obeležje dobi, v kateri se dejanje odigrava. Še posebno ceno dobi knjiga z umetniškimi prilogami akademskega kiparja Franceta Goršeta. Posnetki kiparjevih reliefov so v prilogi na boljšem papirju. Drama ima daljši zgodovinski uvod in tudi literarno razlago.

Turnškova drama je pomembna knjižna novost in jo vsem toplo priporočamo. Dobi se v slovenskih knjigarnah v Trstu in v Gorici.

Tri nove knjige o vzhodni Evropi

V Ameriki so izšle tri nove knjige, ki jih niso napisali Amerikanci, temveč trije ljudje, ki so prej vodilno posegali v usodo srednje in vzhodne Evrope, zdaj pa so si morali poiskati pribežališče v Združenih državah. Prvo knjigo »Rop Poljske« je napisal Stanislav Mikolajczyk, ki je bil dolgo upal, da bo mogel sodelovati z domačimi komunisti, pa si je z begom komaj rešil glavo. Mikolajczyk je v tej knjigi mnenja, da je nova vojna neizogibna. V tej zvezi omenja, da je Poljak Radkiwicz, načelnik poljske politične policije, že aprila 1947 izjavil v mestu Lodzu: »Prišlo bo do vojne z Zahodom«.

Bivši madžarski ministrski predsednik Ferenc Nagy, ki je kot predsednik vlade moral pobegniti v tujino, da si je rešil glavo, je napisal knjigo z naslovom: »Borba za železno zaveso«. Pravi, da se komunizem ne more več ustaviti na poti za zavojevanje sveta. Pravi tudi, da bi bila na Madžarskem po vojni lahko še zmagala demokracija, če bi se zahodne sile podvzdale za mirovno pogodbo in če bi ji nudile večjo moralno in gnotno pomoč.

Bivši jugoslovanski veleposlanik v Washingtonu Konstantin Fotič pa je napisal knjigo: »Vojna, ki smo jo izgubili«. Fotič v svoji knjigi opozarja svet, da zahodna civilizacija ne bo obstala, če narodi Vzhodne Evrope ne bodo rešeni sovjetskega nasilstva. Pravi tudi, da sta naredila Roosevelt in Churchill med vojno usodno napako, ko sta odkrila podporo Mihajloviču in jo dala Titu.

Sho 1 Skalnice

bo v nedeljo 2. januarja ob 4^h pop. pri Sv. Ivanu.

oči. Opogumljena je nadaljevala pot. Že je zavila z glavne poti v hrib. Vse je bilo kot nekoč, grmičje in drevje ob poti, Marijino znamenje tam na ovinku. Le ona se vrača spremenjena, uničena, kot izgubljeni sin v rodno hišo...

Odpahnila je lesena vrata, ki so vodila na dvorišče, in tilto pristopila k medlo razsvetljenemu oknu... Spodnje šipe je nadomestoval trd bel papir... »Kot v hiši bajtarjev«, je grenko pomislila. Počasi je odprla vežna vrata. V izbi so molili in je niso slišali, ko je vstopila.

Na klopi za pečjo je sedela mama, blede in upognjena. Rame na je imela ogrnjena z ruto, ki ji jo je ona bila spletla še kot otrok. Vsa razcefrana in preluknjana je že bila. Izpod rute na čelu so ji uhajali že čisto osiveli lasje. Gledala je s široko razprtimi očmi, kot da vidi prikazen. Na peči so sedeli otroci, pogrešala je najmlajšega. Shujšana telesca so pokrivala škrat zakrpane obleke, ki jih je še ona dobro poznala. Skoro

„Duhovnik se ne mešaj v politiko!“

V veseli družbi je nekdo vprašal: »Katero so tri najbolj grde stvari na zemlji?« Nihče ni znal odgovoriti. Naposled je vprašalec sam odgovoril: »Tri najbolj grde stvari na zemlji so: vojak z dežnikom, od strasti ali vina pijana ženska, posveten duhovnik.«

Morda bi se to dalo še bolje povedati, toda tudi ta odgovor ni bil napačen.

Vsekakor vojaku bolj pristaja puška kot pa dežnik. Tudi kakor koli pijana ženska ni lepa prikazen v človeški družbi. In razume se, da tudi posvetnjaški duhovnik ne dela časti svojemu poklicu in stanu, zakaj duhovnik mora po svojem zvanju kazati ljudem pot navzgor v duhovni svet in ne navzdol v posvetnost.

Dandanes se večkrat sliši govoriti: duhovnik naj se nikar ne meša v politiko. In prav imajo tisti, ki tako govorijo. Duhovnik, ki se na neprav način meša v politiko, ima nekaj posvetnjaškega na sebi in posvetnjaški duhovnik ni baš lepa stvar v krščanski družbi. Vendar moramo pri tej zahtevi dobro ločiti pojme, da ne bomo duhovnika ovrzali v spolnjevanju njegovih poklicnih dolžnosti in da mu ne bomo krtili osebnih in državljskih pravic, ki jih ima v demokraciji vsak človek, tako tudi duhovnik.

Kristus, ki je Cerkev ustanovil, ji je določil tudi namen: oznanjati evangelijski nauk. Cerkev vrši to svojo nalogo, ko z živo besedo v evangeliju poučuje svoje vernike. Toda ne samo z živo, ampak tudi s pisano besedo je Cerkev v vseh časih oznanjala evangelij. Kristus sam sicer ni pisal, toda pisali so njegovi učenci, evangelisti in apostoli. Prvi kristjani so evangelije in apostolska pisma prepisovali, tako da so jih imeli v vsaki cerkveni občini. In ko so na začetku novega veka izumili tisk, so bile prve natisnane knjige verske vsebine.

Vendar posamezne države to pravico Cerkev, oznanjati evangelij z živo in pisano besedo, lahko priznajo ali pa ne.

Cerkev ima nadalje pravico upravljati zakon, ker je od Kristusa povišan k časti zakramenta. Tudi to pravico lahko Cerkev priznava ali odrekajo.

Končno, za napredek in prosperiteto verskega življenja Cerkev ustanavlja razna društva s posebnimi nameni hogočastia, dobrotelnosti in apostolskega delovanja. S svojim društvenim zakonom pa država cerkvena društva prav tako lahko prizna ali prepove.

Iz teh primerov lahko spoznamo, da svoboda in delovanje Cerkev v veliki meri zavisita tudi od državnih postav. Duhovniki smo služabniki Cerkev in zato se potegujemo, da javna oblast postavno prizna pravice Cerkev. In to je vsa naša politika. Naša politika ni politika v navadnem pomenu besede, ki pomeni skrb za posvetne zadeve državnega sožitja; naša politika je prav za prav le boj za pravice in svobodo Cerkev, ki ni

končno nič drugega kot boj za pravice in svobodo duš.

Duhovnik pa je tudi državljani kot vsi drugi, da, državljani, ki je po svojem poslanstvu v službi svojega ljudstva, skupnosti, javnosti. Zato moramo tudi mi duhovniki imeti državljske pravice, kakor jih imajo vsi drugi državljani. Ne zahtevamo večjih pravic, kakor jih imajo drugi, ampak enaki hočemo biti vsem drugim. Samo cerkvena oblast nam lahko odsvetuje ali zabrani posluževati se nekaterih državljskih pravic, ki niso v skladu z našim stanom in poklicem, n. pr. vpisati se v politične stranke, sprejemati službe, ki so v zvezi z izvrševanjem civilne oblasti, pasivno volivno pravico itd. Kdor koli drug pa, ki bi nam krtil take državljske pravice, bi nas hotel ponižati na stopnjo zločincev in nas proglasiti za manj vredne ljudi ter nam tako vzeti ugled pred ostalimi državljani.

In ta namen imajo tisti, ki do dolgočasnosti ponavljajo zahtevo: Duhovnik se ne mešaj v politiko! — S tem hočejo duhovnika ovrzati v izvrševanju njegovega poslanstva, vsak vpliv Cerkev na javno življenje preprečiti in duhovniku vzeti ugled enakopravnega državljanca. Ali ne diši vse to po brezboštvo?

Ali si res pravi katoličan?

Sprašaj se, kaj in koliko delaš za to, da bi krščanska načela znova prekvasila naš narod in ves svet.

V sedanjih veliki borbi med dobrim in zlom samo tožiti nad slabimi časi, kritizirati tiste, ki delajo in se trudijo za kraljestvo božje, in previdno čuvati samo svoje osebne koristi — je za katoličana premalo.

Na Portugalskem ni klerikalizma

Med svojim zadnjim obiskom na Portugalskem — piše dopisnik londonskega katoliškega tednika »The Tablet« — me je sprejel v avdienco kardinal Cerejeira, ki ga nisem videl, odkar je izbruhnila vojna.

Med najinim pogovorom sem ga prosil, naj mi razloži na splošno verske razmere na Portugalskem. Posebno pa sem želel izvedeti, ali je v tej državi resnični klerikalizem, kot to trdijo sovražniki »Estado Novo« (Nove države). »Na Portugalskem ni klerikalizma — je odgovoril kardinal — in tudi ne more biti. Kako naj bi bil ta režim klerikalizem, ko pa sta v naši državi cerkev in država ločena in Cerkev ne sprejema od vlade niti najmanjše podpore in ko duhovščina na Portugalskem nima niti političnih predpravil niti političnega vpliva.

Portugalska je že po svoji ustavi laična država. Ločitev med njo in Cerkvijo že sama po sebi določa njune odnose. In kdor reče »ločitev«, avtomatično izključuje kakršno koli vrsto klerikalizma. Tak režim onemogoča duhovščini, da bi na kakršen koli način sodelovala pri sedanjih vladah.

Država je ločena od Cerkev že od leta 1911. Nedvomno so v začetku preganjali Cerkev in duhovnike. Toda po

letu 1918. je zavladala politika pomirjenja in verske strpnosti. Ta se je pozneje vedno bolj stopnjevala. Še posebno jo je izvajala »Estado Novo«, ki je leta 1940 sklenila konkordat z Vatikanom.

V zvezi s tem je kardinal izjavil, da konkordat ni v ničemer spremenil že obstoječih načel, temveč se je omejil na ureditev njihovega izvajanja.

»Država« — je nadaljeval kardinal — »priznava s konkordatom Cerkev kot je ter ji jamči izvrševanje njenega verskega in moralnega poslanstva. Kakor država kot taka lahko opusti vsako versko in moralno opredelitev, tako Cerkev po svoji strani lahko opusti politično opredelitev.

In prav zato, ker smo se strogo držali tega stališča, se nam je posrečilo uničiti antiklerikalizem. Rad bi poudaril, da nas je pri tem vodilo osnovno načelo, da se ne vmešavamo v to, kar je bistveno stvar države. V svojih mnogih govorih sem jasno orisal položaj Cerkev. Mi spoštujemo ustavno oblast in sodelujemo z njo pri vzgoji Portugalcev; ne podpiramo pa je s svojo avtoriteto kot kakšnega zaveznika ali kakor če bi bila ta oblast za nas vir navdihnjenja.

Kardinal Cerejeira je nato podčrtal, da nova država ni nikdar skušala izvajati pritiska na vest svojih državljanov ter je priznala veri in morali mesto, ki jima gre.

»Nova država« — je nadaljeval — »skuša samo izboljšati pogoje, v katerih Cerkev vrši svoje poslanstvo. Ničesar ne prepoveduje in ne vsiljuje. Dovoljuje, da si družina sama izbere, kot najbolje ve in zna, stališče do Cerkev in glede verske in moralne vzgoje, ker je to pač izključno njena stvar. Tudi v državnih šolah starši nadzorujejo verski pouk. Konkordat, ki ga je sklenila nova država, temelji na načelih enakosti in pravičnosti ter jamči versko svobodo.«

Ko je kardinal govoril o bodočnosti Cerkev, je dodal: »Moramo pa priznati, da je v gotovih krogih do neke mere že vedno nekaj antiklerikalizma in nezaupanja do duhovščine. Opazil sem, da je takega razpoloženja največ med delavci, ki so pod vplivom komunistične propagande ter med tako imenovanim »liberalnim« meščanstvom. Vsekakor pa sem prepričan, da je ta antiklerikalizem samo površen. Portugalski narod je namreč ostal v bistvu katoliški, in to tudi tisti njegov del, ki praktično ni krščanski. Na vsak način v veliki meri odstranjujejo vsako antiklerikalno zadržanje duhovniki, ki živijo kot apostoli in evangelisti med delavci.

O bodočnosti Cerkev smemo imeti najboljše upanje, kajti razen nekaj podtalnih nasprotnih listov, ki trdijo, da podpiramo politični klerikalizem, je ogromna večina našega ljudstva z nami. Naša edina želja je torej, da nam bi država pustila svobodno izvrševati naše božje poslanstvo, prinašati luč v človeške duše ter milost in mir v človeško vest.«

Naši bralci so že poučeni, da Cerkev in njena duhovščina nimata prav nobene želje po političnem delovanju in vplivu nikjer, če se države in njih vlade ne vtikajo v njeno poslanstvo in ga ne skušajo ovrzati. Nad »klerikalizmom« se pritožujejo le tam, kjer bi radi Cerkev spremenili v čisto navadno sužnjo njej sovražnih držav in vlad.

Indija in katoličani

Kakor je znano, je postala Indija zadnje čase popolnoma samostojna. Razdeljena je v dve državi, v Pakistan in Hindustan. V Pakistanu, ki je pretežno mohamedanski in ima nad 60 milijonov prebivalcev, je le 160 tisoč katoličanov in še ti imajo le malo duhovnikov na razpolago. Do sedaj nam ni znano, ali je dobila ta država svojo ustavo, ki bo skoro gotovo sponela na naukih korana in ki radi tega ne bo za katoličane Bog ve kako ugodna.

V Hindustanu, ki šteje kakih 280 milijonov prebivalcev in med njimi 4 milijone katoličanov, so razmere za katoličane veliko bolj ugodne. Nova indijska ustava garantira spoštovanje manjšin, priznava svobodo vere in njenega širjenja. Te temeljne človeške pravice so izbojevali indijski demokrati po mnogih razpravah, ki se jih je udeležilo tudi šest protestantov in pet katoličanov in katerim je uspelo doseči, da se je črtal iz ustave 17. člen, ki je razlašal kot nepostavne vse spreobrnitve, ki se izvršijo pred 18. letom, ki je torej praktično zanikal oziroma omejeval to, kar je 13. člen dovoljeval.

Centralna indijska vlada je na splošno katoliški Cerkvi in njenim misijonarjem precej naklonjena. Zaveda se namreč, koliko dobrega so napravili misijonarji pri pomirjevanju raznih indijskih plemen in kako so potrebni, da se indijsko ljudstvo socialno in kulturno dvigne. Tudi ljudstvo samo spoštuje katoliške duhovnike in misijonarje, vendar bi se motili, če bi mislili, da nimajo katoličani v Hindustanu nobenih težav. Pri vsej naklonjenosti centralne vlade so nekatere pokrajinske vlade do katoličanov naravnost sovražne. Tako smo čitali na pr. zadnje čase, da je naučni minister provincije Madras izdal glede privatnih šol nekatere ukrepe, ki bodo tudi katoliškim šolam občutno škodovali. Med temi ukrepi sta med drugimi tudi naslednja: 1. Prepovedano je poučevati krščanski nauk med šolskim poukom; to poučevanje se mora vršiti pred ali pa po šolskem pouku. 2. Vsaka visoka šola mora deponirati kot garancijo za stabilnost šole 30 tisoč rupij (skoro tri milijone italijanskih lir), vsaka srednja šola pa 20 tisoč rupij. — Te določbe so vzbudile splošno nezadovoljstvo in upravičeno nevoljo pri katoličanih in nekatoličanih. Toda medtem je naučni minister sklenil še nekaj hujšega: nameraval je spraviti pred obvezništvo načrt postavne, na podlagi katere bi mogla vlada zapleniti zemljišča, poslopja in šolsko opremo tistih privatnih šol, ki bi jih država radi njihove slabe uprave ali kakega drugega vzroka ne odobrila. Tudi ta načrt naučnega ministra je izzval splošno kritiko in mnoga protestna zborovanja. Ker je tudi v postavodajni zbornici naletel ta načrt na močno nasprotstvo, je verjetno, da ta postava ne bo sprejeta. Tudi katoliški škofje so napravili pri naučnem ministru potrebne korake ter mu predložili nevarnost, v katero je spravil katoliške šole. Samo kat. srednjih šol je 110 s približno 65 tisoč dijaki, med katerimi je dve tretjini takih, ki niso katoliške vere. Koliko bodo ti protesti dosegli, je težko reči. Tudi zapostavljanje katoliških parijcev (nedotakljivih) od strani vlade glede podpor ubožnim dijakom ni v duhu ustave, ki garantira enakost vsem verskim in narodnim manjšinam.

nejevoljno so strmeli v njo, niso je več poznali. Na mizi v kotu je stala skleda. V nji so se še poznali sledovi močnika. Očetov prostor je bil prazen. Vse naokoli je glasno pričalo, da ga ni več med živimi. Edina tolažilna slika med toliko revščino so bile jaslice v kotu. Iste kot nekoč...

»In ti, kje si zapravljala svoj denar in svoje moči, medtem ko so tvoji doma stradali in umirali?« V enem samem hipu, mukapolnem kot smrt sama, je Lenčka vse to doumela. Vrgla se je na kolena sredi sobe in kriknila v silni boleščini:

»Mama, odpustite, grešila sem!« Strašen plač ji je stresal telo. Sklanjala se je vedno nižje k tlom. Tedaj jo je dvoje žuljavih rok dvignilo kvišku in jo objelo: »Lenčka, slutila sem, da se vrneš, vse sem ti že davno odpustila... Pozabi, kar je bilo, ubožica...«

»Oče je umrl...« »Ni mogel preboleči moje sramote«, je skozi neskončno boleščino trdno pomislila

Lenčka... »Materino srce pa je čulo nad menoj in me čakalo...«, Materino srce, sedemkrat na smrt ranjeno in užaljeno, ki sedemkrat znova zaživi, samo da more še izreči besede odpuščenja.

Lenčka je pomočila prste v kropilnik pri vratih in se pokrižala. Nato je zdrknila na tla in počasi poljubila cerkveni tlak. Maršikdo jo je opazil, se začudil in se zgrozil... Moj Bog, Boštjanova Lenčka... pa kakšna? Ne me neč se za začudene poglede je šla dalje prav do spovednice na levi strani in se uvrstila med ljudi, ki so čakali na spoved. Završalo je krog in krog nje, ljudje so se začeli odmikati kot od garjave ovce. Ni jim zamerila. »Pa če bi me tudi s kamni pobili, prav bi imeli«, tako je kričalo v njeni skrušeni notranosti. Ko so se odprla vrata spovednice, jo je nenadoma popadla strašna groza in ji zapečutila usta. »Lenčka, otrok moj, čakal sem te in molil zate. Povej, kod si hodil, moj ubogi otrok.« Lenčka je zajo-

kala in s strašno muko odkrila svojemu nekdanjemu voditelju vse razdejane, ki ga je v njeni duši povzročil greh. Potem je mir božjega Deteta počasi napolnil njegovo srce do zadnje gube.

»Pojdi v miru, odpuščen so ti tvoji grehi, ker si mnogo ljubila...« Prerila se je do jaslic in tam preklečala vso polnočno nizko sklonjena. Svetonočne pesmi so v njeni duši sladko boleče odmevale.

Zabrnel je zvonček za sv. obhajilo. Dvignila je glavo in videla, kako so družbenice z belim pajčolanom in modrim trakom okoli vratu prve poklekile k obhajilni mizi. Videla je rajski mir na njihovih obrazih, mir čistih duš... In ona? »Tudi Magdalena je postala velika svetnica... Vse se še lahko popravi, dokler nas Bog pušči pri življenju«, so spovednikove besede tiho tolažile njeno razburkano notranost. Počasi je vstala in se približala obhajilni mizi. Morala je iti mimo družbenic, Malka, niena najljubša prijateljica, je skoro glasno kriknila. Nato je

za seboj zaslislala pritaženo ihtenje. Pokleknila je k obhajilni mizi. Solze so ji neprestano tekale po sluhanih licih. Božje Dete jih je sprejelo kot najlepši dar svete noči...

Ko se je vračala od obhajilne mize, je k njej tiho pristopila Malka.

»Lenčka, tvoje mesto je še vedno med nami!« »Malka, nisem vredna«, je s strahom zajecjajala Lenčka.

»Kdor je brez greha, naj prvi vrže kamen...«

Malka jo je pred vso cerkvijo objela in poljubila.

»Pridi«, jo je s sladko vsiljivostjo prijel za roko in ji naredila prostor zraven sebe.

Vsi v cerkvi so to videli. Tedaj so še zadnji odvrgli kamen, ki so ga že bili pripravili v svojih srcih, da bi ga zagnali v izgubljeno ovčico.

Božje Detece se je iz jaslic mlo smehljalo in objemalo vse v svoji brezmejni ljubezni odpuščenja.

Marijanka

Čujte, Slovenci v Ameriki!

Čujte zlasti tisti, ki ne morete prahvaliti nove svobode v Jugoslaviji. Mi imamo izkušnjo s to »svobodo«. — Kaj razumete tam pod svobodo govora? Pač to, da smete povedati glasno svoje mnenje pri odprtem oknu in vpricho vsakega človeka. Smete tudi glasno povedati svojo kritiko proti ministrom in celo proti predsedniku samemu.

»Svoboda« govora v Jugoslaviji je pa taka. Predvsem se mož, ki ti kaj zaupa, ozre okrog sebe, če so vsa vrata in okna dobro zaprta, nadalje te vpraša, ali ni kdo v sosednji sobi, ki bi prisluškoval, in ko je absolutno gotov, da je varen, ti bo šepetaje potožil čez razmere, v katerih živi.

In tisti, ki si to upajo, so že pogumni junaki, ker večina niti tega ne zmore, ampak le molči ali ti le na splošno odgovori, da gre dobro, da se da živeti. Iz njih oči pa bereš, da so v silni zadregi, ker se le bojijo, da je pod oknom kak poslušalec, kar je reden in čisto vsakdanji način špijonaže po vaseh in mestih.

Ako si želite tako »svobodo« govora, kar delajte na to, da zmaga komunistem tudi v Ameriki. Ne bosta pretekla dva meseca in zapirali boste tudi vrata in okna, šepetaje boste govorili, nikomur v lastni družini ne boste zaupali, boste pač »svobodni«. Jamčim vam, da ni v tem dopisu niti ena beseda protirana.

Čujte še to!

Pa tudi to vam jamčim, da boste strogo nadzorovani, s kom govorite na cesti, v katere hiše zahajate, kdo so vaši prijatelji. Če boste hodili v župnišča in cerkve, bodite gotovi, da vas bodo zaznamovali za reakcionarje.

Če si n. pr. šahist in pojdeš v župnišče zvečer s par tovariši na partijo šaha, boš ob svojem času zaslišan in vprašan, po kaj si šel tja. Ko poveš, da ste igrali šah, boš vprašan: »Kaj ste se pa med igro pogovarjali?« (Vse do besede resnična zgodba, ki dovolj pove, kako daleč gre nadzorstvo nad »svobodo« govora.)

Vašim otrokom se bodo po šolah »oči odprle«, zavrgli bodo vero svojih očetov, zapustili cerkev in molitev, zgubili vse spoštovanje do staršev in častili bodo poleg komunističnih voditeljev le še udarniško nedeljsko delo ter komunistično partijo, ki jih je osvobodila vseh naravnih in moralnih

obveznosti. Ako si želite tako »svobodo«, le kar pridno podpirajte komuniste in jim pomagajte do vlade. Vse to boste lahko na ta način pridobili in imeli. To je samo ena plat raja, ki si ga odpirajo tisti, ki komunističnim propagandistom verjamejo. Gospodarskega raja vam tudi ne prinesejo. Na stolu zasebnih kapitalistov sedi država, — ki ima na razpolago vsa sredstva, da delavca še bolj usužnji in izžema kot privatnik. Pritožba ni nobena mogoča. Uiti ne smeš, pomagati si ne moreš. Ako ne verujete, boste poskusili — in se kesali.

Eden, ki vse to gleda in posluša

Resnica in legenda o prazni kanglici

»Vsi otroci pridite danes v šolo, da bomo spremljali k pogrebu šunka tovariša okrajnega predsednika malega Bojana, ki je, kot veste, včeraj umrl.« Tako se je glasilo povelje tov. učiteljice pri jutranjem pouku.

Popoldne so res prišli vsi otroci iz vseh razredov. Prinesli so cvetje in venec z belim trakom, na katerem je bil napis v rdečih črkah: »Malemu Bojanu pionirju«. Uvrstili so se v sprevod po dva in dva, ob njih pa so korakale tov. učiteljice. Sprejday so nesli rdečo zastavo, ki je vibrala v vetru. Za zastavo so šli najmlajši iz prvega razreda, potem ostali po razredih.

Sprevod se je zganil. Pionirji so zapeli: »Pesem mladih pionirjev«. Zadaj se je pozibavala majhna bela krsta. Za krsto so stopali starši, tov. predsednik s tov. soprogom, dolga vrsta tovarišev in tovarišic, uradnikov in uslužbencev pri KNOO, PNOOju itd. Prišli so partijci, somišljeniki in prav veliko ljudstva, kajti to ni bil le pogreb, ampak prava »manifestacija«. Da, manifestacija, saj ni bilo zraven nobenega duhovnika. Pogreb se je vršil brez duhovnika.

Nesli so malo krsto, peli pesem pionirjev, zapeli so še »Gozdlič je že zelen«. Nato so ob grobu zaklicali še trikratni: »Slava!« in pogreb se je končal, pogrebci pa so se razšli.

Ko je šel pogreb po vasi, je raz okno gledala triletna Katica s svojo mami. Katica je živahno in razumno dekletce. Gledala je pogrebni sprevod in vprašala:

»Mama, koga nesejo v oni beli škafli? In zakaj tako veselo pojejo?«

»Vidiš, tam v oni beli krsti nesejo sosedovega Bojančka, ki si ga imela tako rada. Ubožček je umrl.«

»O, šel je v nebesa, kaj ne, mama?« Sedaj je tam gori med angele!

Mami se je milo storilo, a je vendarle odgovorila:

»Ne, dragica, Bojanček ni mogel v nebesa, ni smel k angelcem, ker ni bil krščen.«

»Kako, ali ga niso nesli h krstu, kakor smo mi nesli našo Anico?«

»Ne, ker njegov oče tega ni pustil.«

»O, ubogi Bojanček, nič ne bo videl Jezusa.«

Mamica je pozabila na razgovor s Katico. Dekletcu pa le ni hotelo iz glave, da Bojanček ni šel v nebesa, da ni pri angelčkih. Zvečer je pri večernih molitvi še rekla: »Sv. angel, varuh moj, ... varuj me in vodi me in Bojančka usmili se. Amen.«

Naslednji dan je prišla k njim posol sosedja, Bojančkova mama. Žalost se ji je videla na obrazu. Vendar jo je skušala prikriti, da bi sosedja ne brala, kaj jo grize v srcu še bolj kot otrokova smrt.

Mala Katica ugleda ženo in se ji kakor mačica privije k nogam. Sosedja jo dvigne k sebi v naročje in srčno poljubi. Kdo ne bi ljubil tako srčkanega otroka! Tedaj pogleda Katica ženo v oči. In kakor da bi se nečesa spomnila, hitro reče:

»O, nunca, vaš Bojanček ne bo videl Jezuska in angelcev, ker ga niso nesli h krstu kakor našo Anico!«

Bojančkovo mamo je zabolelo v srcu, kakor da bi jo zaboljlo z nožem. Na glas je zaihtela in ulile so se ji solze.

»Oh, Bojanček moj, kaj sem jaz nesrečna storila, da sem te pustila tako umreti.«

Zaman jo je tolažila Katičina mama, zaman ji prigovarjala, naj se pomiri, češ da je bil te nesreče le mož kriv. Neprestano je ponavljala: »Bojanček moj, kaj sem jaz nesrečna storila.«

Na sveti večer so v vasi priredili polnočnico kakor še vedno do sedaj. Ljudi se je natrlo, da je bila cerkev polna do zadnjega kotička. Lepo so donele orgle, ubrano je bilo petje. Seveda so peli včasih bolj umetno, ker je bilo več časa za vaje in tudi več glasov na razpolago. Sedaj pa je bilo tembolj prisrčno, zakaj vsi, ki so na koru peli, so dobro vedeli, da imajo v

črni bukva črno piko. Zato pa peli bolj od srca.

Prav pri jaslicah v stranski kapeli klečala tovarišica predsednikova žena. Odkar je prišla v vas, je še niso videli v cerkvi. Govorili so sicer, da je dobra žena, a da ima hudega moža. Tov. predsednik je bil duša partije v vsem okraju. Po letih je bil še mlaj, a polna izkušnja iz partijskih bojev in goreč navdušenju za marksistična načela. Proj je bil študent, sedaj pa je bil kot krajni predsednik steber komunizma. Poročil se je pri odboru. Se isti dan je ženi zapretel: »Moji otroci ne bodo krščenili!« Ko je dobil prvorojenca Bojana, ga ni dal krstiti. Ko je otrok obolel, ga ni pustil krstiti. Ko je umrl, so ga sami zakopali. »Farji ne bodo mojli otrok pokopavali!« — Vedel je pač, kaj zahteva komunistična stranka od svojih polnokrvnih pristašev.

Nocoj pa je njegova žena klečala ob jaslicah. Kaj je občutilo srce matere kristjanke ob misli na Dete Jezusa in na svojega lastnega otroka?

Ko so pevci zapeli ob koncu polnočnice: »Tam v jaslih to Dete na slamci leži...«, se je njej zdelo, da vidi svojega Bojančka, kako hiti proti njej, držeč v roki svetlo, prazno kanglico, ki mu je ona ne more napolniti.

Tomaz

DAROVİ

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE«:
Preč. g. župnik Ivan Krečič 200; gđc. Humar 500; N. N., uradnik v Gorici 500; N. N. iz Milana 1000; g. Rudi Bratuž hlebčkov in piškotov za 30 otrok; tvrdka Hrbar (gg. Martellani & Zitter) več metrov blaga; neimenovana gđc. par čevljev; Dobrodela pisar na 1500 za miklavževanje v sirotišču.
Srčna hvala in hvaležno zagotovilo molitve naših sirot.

Odgovorni urednik
Dr. BONAVENTURA MAHNIČ
Katoliška tiskarna - Gorica

V vsako katoliško hišo Koledar za leto 1949 katoliški list!

Januar - Prosinec	Februar - Svečan	Marec - Sušec	April - Mali traven	Maj - Veliki traven	Junij - Rožnik
Dnevi Godovi in prazniki 1 S Novo leto, Obr. Gosp. 2 N Ime Jezus, Makarij o 3 P Genovefa d, Anter p 4 T Tit š, Angela Fol. v 5 S Telesfor p, Emilijana 6 Č R. Gosp. Sv. T. Uje Kratki 7 P Valentin (Zdravko) D 8 S Severin o, Teofil m 9 N 1. po R. G., Sv. Družina 10 P Viljem š, Agaton p 11 T Higij p, Pavlin Ogl. 12 S Alfred o, Arkadij m 13 Č Veronika Mil. d. Juta 14 P Hilarij u, Feliks m 15 S Pavel pu, Maver o 16 N 2. po R. G., Marcell p 17 P Ant. pu, Marijan m 18 T Sv. Petra stol v R. 19 S Marij m, Kanut k 20 Č Fabijan, Sebastijan m 21 P Neža (Janja) d m 22 S Vincencij in Anast. m 23 N 3. po R. G., Zaroka D. M. 24 P Timotej š, Evgenij m 25 T Spreobr. sv. Pavla 26 S Polikarp š, Pavla v 27 Č Janz Zl., Elvira d m 28 P Peter Nolasko s 29 S Frančišek Sal. u 30 N 4. po R. G., Mart na d 31 P Janez Bosko s, Marc.	Dnevi Godovi in prazniki 1 T Ignacij (Ognjeglav) š 2 S Svečnica, Dar. Gosp. 3 Č Blaž š m, Oskar š 4 P Andrej K. š, Janez 5 S Agata d m, Albin š 6 N 5. po R. G., Doročaja D 7 P Romuald o, Julijana v 8 T Janez Matajski s 9 S Apolonija d m, Ciril š 10 Č Sholastika d m, Sotera 11 P Lurška M. B., Adolf š 12 S 7 ustanovit, Malecij š 13 N 1. p edp. Katarina R. D 14 P Valentin (Zdravko) m 15 T Favstin m, Jordan s 16 S Julijana m, Onezim 17 Č Frančišek Kle m 18 P Simeon š, Flavijan š 19 S Konrad pu, Julijan m 20 N 2. predp. Sadot š 21 P Feliks (Srečko), Irena 22 T Sot. sv. P. v A., Marijeta 23 S Peter Dam. u, Romana 24 Č Matija (Bogdan) a 25 P Valburga d, Feliks 26 S Matilua d, Viktor 27 N 3. predp. Gabriel 28 P Roman o, Antonija	Dnevi Godovi in prazniki 1 T Pust. Albin š 2 S Pepelnica, Simplici p 3 Č Kunigunda č, Marin m 4 P Kazimir s, Lucij p 5 S Janez Jožef od Kr. s 6 N 1. post., P. p. in Fel. 7 P Tomaž Akvinski u 8 T Janez od Boga s D 9 S Kvatre, Frančiška R. 10 Č 40 muč., Makarij š 11 P Kvatre, Sofronij š 12 S Kvatre, Gregorij Vel. 13 N 2. post., Kristna d m 14 P Matilda k, Pavlina D 15 T Klemen M. Hofb. 16 S Hilarij in Tacijan m 17 Č Jedert d, Patrik š 18 P Ciril Jer. u, Salvator s 19 S J. žef Zenn m. D. 20 N 3. post., Ateksandra m 21 P Benedikt o, Serap (22 T Katarina Gen. d, Lea 23 S Jožef Oriol, Pelagija 24 Č Gabriel nad, Simon 25 P Očnanjeje M. D. 26 S Emanuel m, Maksima 27 N 4. post., Janez Dam. u 28 P Janez Kapistran 29 T Ciril m, Bertold s 30 S Janez Komak o, Kvirin 31 Č Modest š, Benjamin m	Dnevi Godovi in prazniki 1 P Hugo š, Venancij š m 2 S Frančišek Pav., Leop. 3 N 5. post. (tiha), Rihar š 4 P Izidor Sev. u 5 S Vincencij (Vinko) 6 S Sikst p, Krescencija D 7 Č Herman Jožef s 8 P Mar. 7 žal, Albert š m 9 S Marija Kleof., Tomaž 10 N 6. post. (c etna), Marko 11 P Leon Veliki p u 12 T Julij I p, Angelus s 13 Č Hermenegild m 14 Č Vel. četr. Justin m 15 P Vel. pet. Helena k 16 S Vel. sob. Benedikt m 17 N Ve lika muč. Rud f m 18 P Vel. poned. Ant'a m 19 T Leon IX. p, Konrad 20 S Neža Montepulč. d 21 Č Anzelm u, Simeon š 22 P Soter in Gaj p 23 S Vojteh (Adalbert) š 24 N 1. po. (beis), Jurj m 25 P Marko e, Ermin m 26 T Matj b. dobrega sv. 27 S Čt. d, Peter Kan. u. 28 Č Pavel od Kr. s. 29 P Robert o, Peter m 30 S Katarina Sienska d, Jožef Kotolengo s	Dnevi Godovi in prazniki 1 N 2. po vel. Filip in ak. s 2 P Atanazij š, Sekund m 3 T Najdenje sv. križa 4 S Florijan (Cvetko) m 5 Č Pij V. p, Irenej š D 6 P Janez Ev. pred L. vr. 7 S Stanis av š m, Gizela 8 N 3. povei., P. Mihaela n 9 P Gregor Nacianški u 10 T Antonin š, Janez A. 11 S Frančišek Hier. 12 Č Pankracij in Nerej D 13 P Servacij š, Robert B. 14 S Bonifacij m, Pashal p 15 N 4. povei., Zofja m 16 P Janez Nep. Ubald š 17 T Bruno š, Pashal B. 18 S Erik k, Aleksandra d 19 Č Peter Celestin 20 P Bernardin Sienski s 21 S Feliks (Srečko) Kant. 22 N 5. povei., Emu (Mian) 23 P Križev tedec Andrej Bobla m 24 T M. D. Pomoč kr. 25 S Gregorij VII. p 26 Č Vneboh d, Filip Neri 27 P Beda Cast. u, Janez 28 S Avguštijn š, Viljem D 29 N 6. povei., Marija Magd. 30 P Ivana Orleanska d 31 T Angela d, Marija Sred	Dnevi Godovi in prazniki 1 S Fortunat s, Kuno 2 Č Marcellin m, Peter m 3 P Klotilda k, Pavla d 4 S Franč šek Kar. 5 N Binkošti, Bonifacij š 6 P Bin. poned. Norbert š 7 T Robert o, Baptista V. 8 S Kvatre, Medard š 9 Č Primož in Felician m 10 P Kvatre, Majta kr 11 S Kvatre, Barnaba a 12 N 1. pob., Presv Trojica 13 P Anton Pad. s, Akvil. 14 T Bazilij u, Elizej pr 15 S Vid m, Germana d 16 Č Sv. Rešnje Teio 17 P Acolf š, Nikand-r 18 S Efre m S. u, Marko (19 N 2. pob., Julijana, d 20 P Silverij p, Florentina 21 T Alojzij (Vekoslav) s 22 S Anacih m, Pavlin Nol. 23 Č Agripina d m 24 P Srce Jezusovo, Jan. K. 25 S Viljem o, Henrik š 26 N 3. pob., Janez in P. 27 P Hema (Ema) v 28 T Irenej š m 29 S Peter in Pavel a 30 Č Spomin sv. Pavla

Julij - Mali srpan	Avgust - Veliki srpan	September - Kimavec	Oktober - Vinotok	November - Listopad	December - Gruden
Dnevi Godovi in prazniki 1 P Presv. R. Kri Jez. 2 S Obisk. Mar. Dev. 3 N 4. pob., Leon II. p D 4 P Urh š, Berta d 5 T Ciril in Metod sl. a 6 S Izalja pr, Bogomila 7 Č Vilibald š, Pulherija 8 P Elizabeta k, Evgenij p 9 S Nikolaj in tov. m 10 N 5. pob., Anatiija d 11 P Pij I. p, Olga, Savin 12 T Mohor in Fort. m 13 S Marjeta d m 14 Č Bonaventura š u, 15 P Henrik k, Vladimir k 16 S Devica Marija Karm. 17 N 6. pob., Ates s 18 P Friderik (Miroslav) (19 T Vincencij P., Avrea d 20 S Marjeta d, Hijeronim 21 Č Danijel pr, Prakseda 22 P Marija Magdalena 23 S Apolinarij š, Liborij š 24 N 7. pob., Kristina m 25 P Jakob (Rado) a 26 T Ana, mati M. D. 27 S Rudolf m, Pantaleon 28 Č Viktor (Zmagoslav) p 29 P Marta d, Beatrika m 30 S Abdon in Senen m 31 N 8. pob., Ignacij Lojola	Dnevi Godovi in prazniki 1 P Vezi Sv. Petra 2 T Porcijunkula, Alfonz 3 S Najdenje s. Stefana 4 Č Dominik (Vladimil) s 5 P Marija Snežnica 6 S Gospodovo sprem. 7 N 9. pob., Kajetan s 8 P Crijak, Larg 9 T Janez Vianney s 10 S Lavrencij m, Pavla d 11 Č Tiburcij m, Suzana d m 12 P Hilarija m, Klara d 13 S Janez Berhmans 14 N 10. pob., Evzebij s 15 P Vnebovzetje M. D. 16 T Joah m, oče M. D. 17 S Hiacint s, Julijana d 18 Č Helena (Jelena) c 19 P Ludvik Tol. š, Janez 20 S Bernard o, Samuel pr 21 N 11. pob., Ivana Šant. 22 P Srce Marijino 23 T Filip Benic. (Zd-nko) 24 S Jernej a, Ptolomej D 25 Č Ludvik k, Patricija D 26 P Cefin p, Bernard s 27 S Jožef Kal. s, Antuza 28 N 12. pob., Avguštijn u 29 P Obglav. Jan. Krstnika 30 S Roza Limanska d 31 T Rajmund (Rajko) s	Dnevi Godovi in prazniki 1 Č Egidij (Tilen) o 2 P Stefan k, Maksima s 3 S Evfemija in Doroteja 4 N 13. pob., Rozalija d 5 P Lavrencij J š 6 T Caharija pr, Peregrin 7 S Marko in tov. m 8 Č Rojstvo M.D., Adrijan 9 P Peter Klaver s 10 S Nikolaj Tol. s 11 N 14. pob., Mian š 12 P Ime Marijino 13 T Frančišek s, Notburga d 14 S Poviš. sv. Križa 15 Č Marija 7 ž. 16 P Kornelij p, Ljudmila v 17 S Lambert š 18 N 15. pob., J. žef Kup. s 19 P Januarij š in tov. 20 T Evstahij in tov. m 21 S Kvatre, Matej a, Jona 22 Č Tomaž Vil. š 23 P Filip, Tekla d m Lin 24 S Kvatre, M.D. reš. ujet. 25 N 16. pob., Kamil m 26 P Ciprijan in Justina m 27 T Kozma in Damijan o 28 S Venceslav k, Lioba o 29 Č M'hael nad. 30 P Hieronim (Jerko) u	Dnevi Godovi in prazniki 1 S Remigij š, Janez s 2 N 17. pob., Angeli varuh 3 P Terezija Deteta Jez. 4 T Frančišek Seraf. s 5 S Flacid in tov. m 6 Č Brunon s, Frančiška d 7 P M. kralj. sv. Rož. v. 8 S Brigita v, St. Simeon 9 N 18. pob., Donizij m. 10 P Frančišek Bergja 11 T Materinstvo M. b. 12 S Maksimilijan š 13 Č Edvard (Slavoljub) k 14 P Kalist p m, Just š 15 S Terezija d, Avrelija 16 N 19. pob., Gai o, Gerard 17 P Marjeta Alakok d 18 T Luka e, Juljan pu 19 S Peter Alkant. s Edbin 20 Č Janez Kan. s 21 P Ursula in tov m 22 S Kordula m, Fides m 23 N 20. pob., Klotilda m 24 P Rafael nadang. 25 T Krizantim, Darija m 26 S Evarist p, Bonavent. 27 Č Frumencij š, Antonija 28 P Simon in Juda a D 29 S Narcis š, Ida d, Donat 30 N 21. pob., Kri tus Kral. 31 P Volbenk š, Kristof m	Dnevi Godovi in prazniki 1 T Praznik vseh svetnikov 2 S Spomin vernih duš 3 Č Just trž. in, Viktorin š 4 P Karel Bor. š, Vital 5 S Caharija in Elizab. D 6 N 22. pob., (zahv.), Lenart 7 P Jan z Gabriel Perh. m 8 T Bogomir š, Klavdij 9 S Teodor (Božidar) m 10 Č Andrej Avelin s 11 P Martin (Davorin) š 12 S Martin p m, Avrelij š 13 N 23. pob., Stanislav K. (14 P Jozafat Kurč. š 15 T Jedert d, Leopold 16 S Otmar o, Neža A. d 17 Č Gregorij Čudod. š 18 P Odon o, Roman 19 S Elizabeta k, Poncijan p 20 N 24. pob., Feti s s 21 P Darovanje M. D. 22 T Cecelija d, Filemon m 23 S Klemencij (Milivoj) p 24 Č Janez od Križa 25 P Katarina d m, Mozes 26 S Silvester o, Leonard s 27 N 1. adventna, Virgilio D 28 P Gregorij III. p, Jakob 29 T Saturnin š m, Gelazij 30 T Andrej (Hrabroslav)	Dnevi Godovi in prazniki 1 Č Edmund, Natalija 2 P Bibijana d m 3 S Frančišek Ksaverij s 4 N 2. adv., Barbara d m 5 P Saba o, Krispin m 6 T Miklavž (Nikolaj) š 7 S Ambrozij u, Urban š 8 Č Brezmad. spoč. M. D. 9 P Peter Fourier š 10 S Lavrotanska M. B. 11 N 3. adv., Damaz p 12 P Aleksander m 13 T Lucija d m, Otilija (14 S Kvatre, Dušan o 15 Č Kristina dekla 16 P Kvatre, Evzebij š 17 S Kvatre, Lazar š 18 N 4. adv., Gracijan š 19 P Urban V. p, Favsta 20 T Evgenij in Makarij m 21 S Tomaž (Tomislav) a 22 Č Demetrij m, Flor m 23 P Viktorija d 24 S Adam in Eva 25 N Božić - Rojstvo Gosp. 26 P Stefan prvi m, Maria 27 T Janez Evang. u 28 S Nedolžni otročiči 29 Č Tomaž š m, David k 30 P Evgenij š, Liberij š 31 S Silvester p, Melanija